



## **DOCUMENT DE TREBALL DEFINITIU**

# **GRUP D'EDUCADORES SOCIALS I POLICIES TUTORS A ATENCIÓ PRIMÀRIA DE LES ILLES BALEARS**

**2015/2016**

# CEESIB – policies tutors

## **Introducció:**

A petició del Col·legi d'Educaadores i Educadors Socials de les Illes Balears (CEESIB) es va crear aquest grup de treball entre representants de les educadores i educadors socials i dels policies tutors de les Illes Balears per tal de millorar la coordinació entre aquests dos diferents perfils professionals en l'àmbit de l'actuació amb menors d'edat en els municipis de la comunitat autònoma. Els policies tutors estan representats per l'òrgan coordinador d'aquest programa, que és l'Institut de Seguretat Pública de les Illes Balears (ISPIB), el qual pertany a la Conselleria d'Hisenda i Administracions Públiques.

## **Sessions de treball:**

Per desembre de 2014 es va celebrar la primera reunió de treball entre el CEESIB i l'ISPIB, en la qual les representants de les professionals de l'àmbit social sol·licitaren la creació d'aquest grup mixt de treball. Una vegada acordada la creació d'aquest grup s'han celebrat diferents sessions:

- 30 d'abril de 2015
- 3 de juny de 2015
- 13 de juliol de 2015
- 9 d'octubre de 2015
- 11 de novembre de 2015
- 2 de desembre de 2015
- 13 de gener de 2016
- 27 d'abril de 2016

**Participants:**

El grup de treball està compost pels participants següents:

- Isabel Cortada (presidenta del CEESIB)
- Francisca Moya (vocal del CEESIB)
- Violeta Rojas (educadora social de l'Ajuntament de Felanitx)
- Catalina Pascual (educadora social de l'Ajuntament de Felanitx)
- Rafel Covas (coordinador del Programa Policia Tutor de les Illes Balears)
- Lluçia Pons (cap de Secció de l'ISPIB)
- Manel Crespí (policia tutor de l'Ajuntament d'Inca)
- Andrés Alba (policia tutor de l'Ajuntament de Manacor-Portocristo)

## ÀMBITS D'INTERVENCIÓ I FUNCIONS DE LES EDUCADORES SOCIALS

(Segons el Consell General de Col·legis d'Educatives i Educadors Socials)

- 1) Programes de protecció a la infància, adolescència i joventut i promoció de la participació.
- 2) Detecció i suport de situacions de dificultat sociofamiliar en centres educatius d'infantil, primària i secundària.
- 3) Intervenció sociofamiliar, formació i orientació a famílies i unitats de convivència alternatives.
- 4) Atenció a la diversitat: interculturalitat, situacions de dependència i exclusió social.
- 5) Intervenció socioeducativa: animació sociocultural, desenvolupament comunitari, associacionisme, voluntariat i participació de la ciutadania.
- 6) Promoció de la igualtat entre homes i dones i erradicació de la violència de gènere.
- 7) Educació de persones adultes i aprenentatge al llarg de la vida.
- 8) Promoció de programes socioeducatius amb persones majors, envelliment actiu, participació i intergeneracionalitat i situacions de dependència des de l'entorn familiar i centres residencials i de dia.
- 9) Discapacitat física, psíquica i sensorial; envelliment discapacitant i envelliment de les persones amb discapacitat.
- 10) Educació per a la salut i drogodependències.
- 11) Educació en centres penitenciaris.
- 12) Difusió i gestió cultural.
- 13) Inserció laboral i ocupació.

## FUNCIONS DELS POLICIES TUTORS

(Segons el Programa de Policia Tutor publicat al BOIB núm. 38 de 19/03/15)

- 1) Vigilar les diferents modalitats d'absentisme escolar i actuar davant d'aquestes.
- 2) Vigilar menors en edat escolar sense escolaritzar i actuar amb ells.
- 3) Vigilar els exteriors dels centres educatius i les zones públiques freqüentades per menors.
- 4) Assessorar els equips directius dels centres escolars en assumptes relacionats amb l'àmbit competencial del municipi i dels policies locals, així com mantenir reunions periòdiques amb els docents sempre que sigui necessari.
- 5) Prevenir fets delictius comesos per menors d'edat i actuar davant d'aquests.
- 6) Col·laborar en la resolució de conflictes privats amb menors d'edat involucrats, especialment en l'àmbit escolar i a petició dels interessats, sempre que els fets no siguin constitutius d'infracció penal.
- 7) Vigilar i actuar davant el tràfic de drogues, el consum i la tinença de substàncies tòxiques il·legals en els voltants i en les proximitats dels centres educatius, i a l'interior d'aquests quan siguin requerits pels responsables dels centres.
- 8) Col·laborar amb els centres escolars en la vigilància i el control del consum de tabac en les instal·lacions dels centres educatius i en la resta de zones freqüentades per menors d'edat on existeixi aquesta prohibició.
- 9) Vigilar i controlar l'accés de menors a locals i establiments públics i la venda i el consum de begudes alcohòliques en qualsevol espai públic on existeixi aquesta prohibició.
- 10) Vigilar qualsevol conducta que es consideri de risc per als menors d'edat i actuar davant d'aquesta.
- 11) Vigilar l'assetjament escolar i l'ús de les TIC i actuar davant d'aquests.
- 12) Realitzar accions i campanyes preventives, juntament amb els centres escolars, relacionades amb l'educació viària, l'ús eficient i responsable de les TIC i altres normatives d'interès per al menor.
- 13) Col·laborar amb els centres educatius en l'aplicació dels manuals d'autoprotecció.
- 14) Millorar la seguretat viària a les zones escolars i a les zones més freqüentades per menors, així com regular el trànsit en horari de més afluència d'aquestes zones.

## Àmbits d'intervenció exclusius i funcions pròpies de les educadores socials

- 3) Intervenció sociofamiliar, formació i orientació a famílies i unitats de convivència alternatives.
- 4) Atenció a la diversitat: interculturalitat, situacions de dependència i exclusió social.
- 5) Intervenció socioeducativa: animació sociocultural, desenvolupament comunitari, associacionisme, voluntariat i participació de la ciutadania.
- 6) Promoció de la igualtat entre homes i dones i erradicació de la violència de gènere.
- 7) Educació de persones adultes i aprenentatge al llarg de la vida.
- 8) Promoció de programes socioeducatius amb persones majors, envelliment actiu, participació i intergeneracionalitat i situacions de dependència des de l'entorn familiar i centres residencials i de dia.
- 9) Discapacitat física, psíquica i sensorial; envelliment discapacitant i envelliment de les persones amb discapacitat.
- 11) Educació en centres penitenciaris (aquest àmbit no és d'atenció primària).
- 12) Difusió i gestió cultural.
- 13) Inserció laboral i ocupació.

## Funcions exclusives i pròpies dels policies tutors

- 3) Vigilar els exteriors dels centres educatius i les zones públiques freqüentades per menors.
- 4) Assessorar els equips directius dels centres escolars en assumptes relacionats amb l'àmbit competencial del municipi i dels policies locals, així com mantenir reunions periòdiques amb els docents sempre que sigui necessari.
- 5) Actuar davant fets delictius comesos per menors d'edat (*la prevenció és compartida*).
- 8) Col·laborar amb els centres escolars en la vigilància i el control del consum de tabac en les instal·lacions dels centres educatius i en la resta de zones freqüentades per menors d'edat on existeixi aquesta prohibició.
- 9) Vigilar i controlar l'accés de menors a locals i establiments públics i la venda i el consum de begudes alcohòliques en qualsevol espai públic on existeixi aquesta prohibició.
- 13) Col·laborar amb els centres educatius en l'aplicació dels manuals d'autoprotecció.
- 14) Millorar la seguretat viària a les zones escolars i a les zones més freqüentades per menors, així com regular el trànsit en horari de més afluència d'aquestes zones.

## **Àmbits i funcions d'intervenció compartits:**

### *Educadores socials:*

- 1) Programes de protecció a la infància, adolescència i joventut i promoció de la participació.
- 2) Detecció i suport de situacions de dificultat sociofamiliar en centres educatius d'infantil, primària i secundària.
- 10) Educació per a la salut i drogodependències.

### *Policies tutors:*

- 1) Vigilar les diferents modalitats d'absentisme escolar i actuar davant d'aquestes.
- 2) Vigilar menors en edat escolar sense escolaritzar i actuar amb ells.
- 5) Previsió davant fets delictius comesos per menors d'edat (*l'actuació és exclusiva dels PT*).
- 6) Col·laborar en la resolució de conflictes privats amb menors d'edat involucrats, especialment en l'àmbit escolar i a petició dels interessats, sempre que els fets no siguin constitutius d'infracció penal.
- 7) Vigilar i actuar davant el tràfic de drogues, el consum i la tinença de substàncies tòxiques il·legals en els voltants i en les proximitats dels centres educatius, i a l'interior d'aquests quan siguin requerits pels responsables dels centres (*principalment actuar*).
- 10) Vigilar qualsevol conducta que es consideri de risc per als menors d'edat i actuar davant d'aquesta.
- 11) Vigilar l'assetjament escolar i l'ús de les TIC i actuar davant d'aquests.
- 12) Realitzar accions i campanyes preventives, juntament amb els centres escolars, relacionades amb l'educació viària, l'ús eficient i responsable de les TIC i altres normatives d'interès per al menor.

### **Proposta de millora i coordinació en relació amb els àmbits i funcions compartides:**

- 1) Incloure representació de les educadores i educadors socials a l'hora de redactar i fer el seguiment de les instruccions que regulen la prevenció i la intervenció en l'absentisme escolar per part de la Conselleria d'Educació i Universitat, impulsant aquesta proposta de forma conjunta amb el servei de coordinació de policies tutors (funcions 1 i 2 dels PT).
- 2) Quant a les funcions núm. 5, núm. 7, núm. 11 i núm. 12 dels policies tutors, la tasca principal és la de vigilar el compliment de la legislació vigent i actuar davant el seu incompliment. La funció de treballar en la millora de les actituds, l'educació de les persones, els valors, les habilitats socials, la resistència, etc., pertany a l'àmbit de la intervenció socioeducativa, és a dir, als professionals de l'educació social, principalment.
- 3) L'actuació en matèria preventiva dels policies tutors té com a objectiu principal la funció dissuasòria i la de difondre el marc legislatiu actual als joves i menors de cada municipi pel seu coneixement i posterior compliment. A l'hora d'impartir xerrades preventives dins les aules dels centres és necessari realitzar-ho *de forma conjunta* amb professionals experts segons la matèria a tractar (educadores socials, personal sanitari, etc.), excepte en matèria d'educació viària, ja que és una matèria pròpia de les policies locals.
- 4) Segons la funció núm. 10 dels policies tutors, en aquest cas es tracta principalment de l'actuació urgent i immediata o imminent davant un cas de risc social. En els casos no urgents es tracta de la confecció d'informes i de la derivació als serveis socials comunitaris i/o especialitzats.
- 5) També hi ha la possibilitat, si així s'acorda, de modificar procediments de treballs del catàleg del programa de policia tutor per millorar la coordinació amb els professionals de l'àmbit social.
- 6) Incorporar al grup de feina, educadors i educadores socials del Servei de Protecció de Menors, EMOS de la Direcció General de Menors i Famílies i de la Fiscalia.

## **Altres propostes de millora de la relació entre els dos àmbits competencials:**

### *Per part del CEESIB:*

- Necessitat d'elaborar un document més específic sobre les funcions de les educadores i educadors socials.
- Fer una petició per crear una figura que exerceixi com a representant del col·lectiu de les educadores i educadors socials de les Illes Balears davant qualsevol organisme o institució.
- Sol·licitar al Govern de les Illes Balears i als consells insulars la consolidació de la figura dels educadores i les educadores socials en els municipis de les illes i la seva estabilització.

### *Per part del Programa de Policia Tutor – ISPIB:*

- El servei de coordinació del programa de policia tutor s'ofereix de forma conjunta per sol·licitar de nou la inclusió de la figura dels educadors i les educadores socials en els centres educatius, com a programa d'èxit i de gran interès.
- Elaborar en el primer semestre de 2016 una proposta per treballar problemàtiques sorgides en els municipis amb els menors d'edat des dels diferents àmbits competencials per franges separades, és a dir:
  - a) Menors de 14 anys: elaboració d'un procediment de treball entre Serveis Socials Comunitaris – Serveis de Protecció de Menors dels consells insulars – policies tutors.
  - b) Majors de 14 anys: elaboració d'un procediment de treball segons el que disposa la Llei orgànica de responsabilitat del menor, entre altres disposicions legislatives.

### *Per part de la Conselleria d'Educació i Universitat:*

- Seria necessària la redacció d'una instrucció dirigida als docents dels IES, CEIP i CC sobre en quins casos s'ha de donar avís al servei de policia tutor davant qualsevol incidència.



- Convidar al CEESIB a participar en la Comissió Mixta existent entre la Conselleria d'Educació i Universitat i la Conselleria d'Hisenda i Administracions Públiques (servei de coordinació de policies tutors) per treballar un futur protocol d'avís dels centres escolars als policies tutors i participar en el procediment d'absentisme escolar i de detecció de situacions de risc social.
- Proposar a la Conselleria d'Educació i Universitat la creació d'un protocol d'assetjament escolar per a les Illes Balears, tenint en compte el Decret 121/2010, de 10 de desembre, drets i deures de l'alumnat i normes de convivència.

*Matèries conjuntes:*

- Realitzar una jornada de treball conjunta a principis de 2016 entre educadors i educadores socials i policies tutors de les Illes Balears per debatre i millorar aspectes indicats en els punts anteriors. Entitat organitzadora: CEESIB.
- Possibilitat de realitzar una altra jornada de feina conjunta entre policies tutors, educadors i educadores socials d'atenció primària i centres educatius.
- Presentació del document a Menorca a petició dels professionals de l'illa.